

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/40/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4116207398
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4116207398.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a členiek senátu JUDr. Márie Malíkovej a JUDr. Sone Vackovej, v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C., toho času bytom A. XXX, zastúpenej: JUDr. Peter Harakály, advokát so sídlom Mlynská 28, Košice, proti žalovanej: Kooperatíva poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, zastúpenej: JUDr. Danuše Tichá s.r.o., so sídlom Nám. M. Benku 6, Bratislava, IČO: 52 058 310, o náhradu liečebných nákladov, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 03. januára 2023 pod č.k. 16C/149/2016-544, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovaná má voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením prvým výrokom rozhodol, že žalovaná má v zastavujúcej časti nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v rozsahu 67,71 %, o ktorej výške rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Druhým výrokom priznal žalovanej vo vyhovujúcej časti voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 33,52 %, o ktorej výške rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Tretím výrokom žalobkyni priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o ktorej výške rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 255 ods. 1, 2, § 256 ods. 1, § 262 ods. 1, § 396 ods. 1, 3 CSP.

1.1. Uviedol, že žalobkyňa sa žalobou doručenou dňa 21.03.2016 domáhala, aby jej žalovaná zaplatila sumu 882,47 eura s príslušenstvom a sumu 872,22 eura spolu s príslušenstvom z titulu uplatnenia nákladov na liečenie zo dňa 01.12.2015 a zo dňa 16.06.2015. Vo veci rozhodol rozsudkom, ktorým konanie v časti o zaplatenie sumy 733,91 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 16.03.2016 do zaplatenia a v časti o zaplatenie sumy 277,58 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 02.10.2015 do zaplatenia zastavil (výrok I.), žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 229,24 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 229,24 eura od 04.10.2015 do zaplatenia a sumu vo výške 17,81 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 17,81 eura od 19.03.2016 do zaplatenia a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok II.), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok III.) a žalobkyni proti žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 21,94 % (výrok IV.). Žalobkyňa a žalovaná podali proti rozsudku odvolanie. Žalobkyňa odvolaním napadla rozsudok vo výroku IV. a žalovaná vo výroku II., konkrétne v časti úroku z omeškania. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd rozhodol o odvolaní strán konania tak, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v II. výroku týkajúcom sa počiatku platenia úrokov z omeškania potvrdil a v IV. výroku ho zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

1.2. Konštatoval, že o nároku na náhradu trov konania rozhodol v intenciách odvolacieho súdu podľa § 255 ods. 1 a § 256 ods. 1 CSP. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v zastavujúcej časti rozhodoval podľa § 256 ods. 1 CSP, teda podľa princípu zavinenia zastavenia konania. Celková uplatnená pohľadávka v konaní predstavovala sumu 1 754,69 eura, z toho si žalobkyňa uplatňovala sumu 882,47 eura s príslušenstvom a sumu 872,22 eura s príslušenstvom, sumy titulom náhrady nákladov spojených s liečením a iných nákladov. Žalobkyňa v rámci svojho dispozičného oprávnenia vzala podaním z 23.08.2017 žalobu čiastočne späť v časti zaplatenia sumy 684,89 eura vrátane príslušenstva s odôvodnením, že žalovaná z uplatnenej náhrady plnila žalobkyni časť z uplatnených nákladov, náhradu za náklady vynaložené na lieky v sume 401,54 eura a náklady cestovné vynaložené v súvislosti s liečením v sume 285,33 eura. Žalovaná oznámila žalobkyni oznámením z 10.02.2016 uvedené plnenie, oznámenie neobsahovalo špecifikáciu nákladov, ktoré žalovaná uhradila. Žalobkyňa nevedela identifikovať presne ktoré náklady jej boli uhradené zo strany žalovanej. S ohľadom na uvedené konštatoval, že žalobkyňa v tejto časti zaviniła zastavenie konania, keďže požadovala od žalovanej plnenie, ktoré jej už bolo poskytnuté pred podaním žaloby. Na skutočnosť, že žalobkyňa v tejto časti zaviniła zastavenie konania, poukázal aj odvolací súd v bode 11. svojho rozhodnutia z 10.08.2022. Na základe uvedeného sa žalobkyňa v konaní domáhala po čiastočnom späťvzati zaplatenia sumy 882,47 eura s príslušenstvom a sumy 187,33 eura s príslušenstvom.

1.3. Žalobkyňa podaním z 09.12.2020 vzala žalobu späť v časti zaplatenia sumy 277,58 eura s príslušenstvom a zaplatenia sumy 49,02 eura s príslušenstvom ako reakciu na závery znaleckého posudku, v dôsledku čoho bola dôvodnosť resp. nedôvodnosť požadovaného nároku preukázaná odborným znaleckým posudkom tretieho subjektu znaleckou organizáciou, ktorá v konaní pod sp. zn. 9C/348/2015 vypracovala znalecký posudok. V dôsledku uvedeného nemožno jednoznačne ustáliť, že by išlo o čiastočné späťvzatie žaloby bez udania dôvodu zo strany žalobkyne alebo ako reakcia na správanie žalovanej. Preto by bolo nespravodlivé, aby niektorá zo strán sporu za týchto okolností znášala náhradu trov konania v tejto zastavujúcej časti. V tejto časti (277,58 eura + 49,02 eura) tak nemohol procesné zavinenie na zastavení konania pričítať niektorej zo strán konania, pretože posúdenie dôvodnosti nároku záviselo od odborného posúdenia zo strany nezávislého subjektu, ktorý nebol stranou konania. Po druhom čiastočnom späťvzati sa žalobkyňa domáhala od žalovanej zaplatenia sumy 604,89 eura s príslušenstvom a sumy 138,31 eura s príslušenstvom. Na základe čiastočných späťvzatí konanie v časti o zaplatenie sumy 733,91 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 16.03.2016 do zaplatenia a v časti o zaplatenie sumy 277,58 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 02.10.2015 zastavil.

1.4. V zastavujúcej časti pritom nerozhodol samostatne o nároku na náhradu trov konania. Mal za to, že žalobkyňa nepochybne zaviniła zastavenie konania v rozsahu zaplatenia sumy vo výške 684,89 eura. V priebehu konania vzala žalobu späť celkovo v sume 1 011,49 eur (684,89 eur + 277,58 eur + 49,02 eur), z čoho jej možno pričítať procesné zavinenie v zastavujúcej časti konania v rozsahu 67,71 % (684,89 eur : 1 011,49 eur x 100), a v ostatnej zostávajúcej časti o náhradu trov konania 277,58 eur a 49,02 eura nie je možné žiadnej zo strán pričítať zavinenie na zastavení konania. O výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Dodal, že nezistil existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, pre ktoré by mal postupovať podľa § 257 CSP a náhradu trov konania žalovanej nepriznať.

1.5. Keďže rozhodol samostatne o nároku na náhradu trov konania v zastavujúcej časti, predmetom konania ostala suma 604,89 eura a 138,31 eura, t.j. celkovo 743,20 eura. Žalobkyňa bola úspešná v časti zaplatenia sumy 229,24 eura a v časti 17,81 eura, t.j. celkovo v časti 247,05 eura a teda bola úspešná len v rozsahu 33,24 %, zatiaľ čo žalovaná dosiahla materiálne merateľný úspech v rozsahu 66,76 % (v časti sumy 496,15 eura). V konečnom dôsledku celkový úspech žalovanej predstavoval 33,52 % (66,76 % - 33,24 %), keďže v majoritnej väčšine žalobkyňa bola v konaní neúspešná. O výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Zároveň nezistil existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, pre ktoré by mal postupovať podľa § 257 CSP a náhradu trov konania žalobkyni nepriznať. Zároveň rozhodoval v zmysle pokynu odvolacieho súdu aj o trovách odvolacieho konania a to podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1, 3 CSP, nevzhliadnuc žiadne okolnosti hodné osobitného zreteľa a žalobkyni, ktorá bola v odvolacom konaní plne úspešná priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

2. Proti tomuto uzneseniu v jeho prvom a druhom výroku podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Namietala, že súd pri posúdení nároku na náhradu trov konania nesprávne posúdil zavinenie zastavenia konania v časti nároku na zaplatenie sumy 684,89 eura, ktorú vzala späť podaním zo dňa 23.08.2017. Žalovaná uvedené plnenie oznámila oznámením zo dňa

10.02.2016, to však neobsahovalo špecifikáciu nákladov, ktoré žalovaná touto sumou uhradila. Keďže si voči žalovanej uplatňovala náhradu liečebných nákladov postupne viacerými podaniami, nevedela na základe nešpecifikovaného oznámenia o plnení zo strany žalovanej presne identifikovať, ktoré náklady jej žalovaná uvedenou platbou hradila. Náklady neboli v jej oznámení presne špecifikované a suma platby sa nezhodovala s celkovou sumou zo žiadneho uplatnenia nákladov zo strany žalobkyne. Až z podania zo dňa 13.01.2017 bolo zrejmé, že žalovaná platbou v celkovej sume 684,89 eura oznámenou oznámením zo dňa 10.02.2016 plnila časť liečebných nákladov uplatnených podaním zo dňa 01.12.2015. Vzhľadom k tomu pred podaním žaloby nemala a ani nemohla mať riadnu vedomosť o poukázaní čiastočného plnenia. V dôsledku riadneho nesplnenia povinnosti žalovanej uloženej jej ustanovením § 11 ods. 6 zákona č. 381/2007 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Žalovaná má ako poisťovateľ jasne stanovenú povinnosť presne oznámiť, ktorú časť akej náhrady a z akých dôvodov poškodenému plnila a naopak v ktorej časti náhrady plniť odmieta. Pokiaľ si túto povinnosť riadne nesplní, musí znášať následky s tým spojené. Poukázala na princíp právnej istoty s poukazom na čl. 2 CSP a uviedla, že to bola práve žalovaná, ktorá procesne zavinila zastavenie konania v tejto časti.

2.1. Ďalej namietala, že v prípade priznania náhrady trov konania žalovanej vo zvyšnej časti v pomere 33,52% súd nesprávne posúdil mieru samotného úspechu a neúspechu žalobkyne a žalovanej. Na posúdenie určitej časti jej nároku a na zistenie, ktoré lieky, liečivá a zdravotné pomôcky môžu byť pre ňu ešte prospešné a ktoré nie, boli nepochybne potrebné odborné znalosti znalca. Rozhodnutie súdu tak v tejto časti záviselo nepochybne od záverov znaleckého posudku. Poukázala na viaceré rozhodnutia krajských súdov SR, medzi nimi aj KS v Trnave sp. zn. 10Co/191/ 2017 zo dňa 13.12.2017, kde sa uvádza: Zásadu úspechu vo veci (§ 255 CSP) treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Vzhľadom k uvedenému mala za to, že jej mala byť priznaná náhrada trov konania.

2.2. V prípade nesúhlasu odvolacieho súdu s jej argumentáciou navrhovala ako dôvodný postup podľa § 257 CSP. V tejto súvislosti citovala z uznesenia KS v NR sp. zn. 9Co/138/2017 zo dňa 29.06.2017. Uviedla, že súd mal prihliadnuť už k samotným okolnostiam, ktoré ju viedli k uplatneniu nároku. Je vážne trvalo zdravotne postihnutou osobou. Škoda na zdraví jej bola spôsobená osobitnou povahou prevádzky motorového vozidla. Poisťovateľom tejto zodpovednosti je práve žalovaná. V dôsledku spôsobenej škody má trvalo nepriaznivý zdravotný stav, čo spôsobuje, že musí užívať lieky nielen v spojení s jej jednotlivými zraneniami a následnými trvalými následkami, ale aj v spojení s celkovo nepriaznivým zdravotným stavom ako takým, ktorý vedie k oslabeniu imunity a častému výskytu viróz, či iných zdravotných ťažkostí. Užívanie liekov a liečiv, ktoré jej boli odporúčané len ústne zo strany lekárov nevie preukázať iným spôsobom, ako predložením dokladov o ich zakúpení a vlastným tvrdením o ich odporúčaní. Keďže úhrada týchto prostriedkov nie je krytá systémom verejného zdravotného poistenia, pri trvalej nemožnosti vykonávať zárobkovú činnosť a pri obmedzení jej finančných zdrojov ju to finančne vyčerpáva. V dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia a trvalej doživotnej neschopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola uznaná za plne invalidnú. Táto neschopnosť vlastnou činnosťou dosahovať zárobok znamená nemožnosť vlastným konaním zabezpečiť svoje živobytie a odkázanosť na dávky sociálneho systému štátu, ktorých výška je limitovaná a ledva postačuje na krytie jej základných životných potrieb. Na druhej strane žalovaná je etablovanou obchodnou spoločnosťou, ktorej prostriedky na vedenie súdnych konaní čerpá z prostriedkov zhromaždených z poistného. Priznaná náhrada trov konania jej spôsobí podstatný zásah do jej už i tak ťažkej sociálnej situácie.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobkyne písomne vyjadrila. Uviedla, že žalobkyňa spôsobila daný stav, tým, že opakovane jej zasielala pokladničné doklady z lekárne chaotickým spôsobom, stratila prehľad o tom, aké nároky si uplatnila a aké jej boli uhradené. V súvislosti s tou istou dopravnou nehodou iniciovala voči nej 6 samostatných súdnych konaní a spôsobila tak v konaniach neprehľadnosť. Mohla a mala vedieť, že v prípade neúspechu v tej-ktorej žalobe jej môže byť uložená povinnosť na náhradu trov konania. Neuhrádzala jej tie liečebné náklady, ktoré neboli podložené lekáorskými správami. Žalobkyňa mala vedomosť o tom, ktoré liečivá či doplnky stravy jej nemôže uhradiť, aj tak si ich náhradu uplatňovala v súdnych konaniach.

3.1. Podľa jej názoru neobstojí tvrdenie žalobkyne, že lekári jej odmietajú vydať písomné potvrdenie o odporúčaní podporných liečiv a z ich strany dochádzka k ústnemu odporúčaní, a preto sa nachádza v nevýhodnej pozícii. Podľa § 4 ZoPZP poisťovaný má právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody. PZP je svojím charakterom špecifické tým, že za škodcu poisťovňa hradí iba zákonom vymedzené nároky poškodených a nie akékoľvek nároky ktoré

môžu byť z titulu poistnej udalosti voči poistenému - škodcovi resp. priamo voči poisťovateľovi uplatnené zo strany iných osôb. Preto aj zákon vyžaduje preukázanie tvrdených nárokov. Skutočnosť, že je priamo v zákone o PZP zakotvená možnosť uplatnenia nároku poškodeného voči poisťovni/poisťovateľovi neznamena, že je právo poškodeného originálne čo do právneho základu zodpovednosti za škodu, t.j. že zakladá automatický nárok voči nemu. Z toho je zrejmé, že uhrádza iba preukázané nároky. Pokiaľ ide o náhradu nárokov na liečebné náklady, tieto náklady musia byť jednoznačne v priamej súvislosti s poškodením zdravia v dôsledku poistnej udalosti. Musia byť odporúčané ošetrojúcimi lekármi a potvrdené v lekárskejších správach. Žalobkyni nič nebránilo, aby si tieto náklady uplatnila priamo u škodcu, ktorý spôsobil dopravnú nehodu, na základe ktorej sa dostala do ťažkej životnej situácie.

3.2. Nesúhlasila s tým, že súd mal v danom prípade postupovať podľa ust. § 257 CSP. Argumentácia že ide o vážne trvalo zdravotne postihnutú osobu neobstojí. Poukázala na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/265/2017, podľa ktorého použitie ust. § 257 CSP neodôvodňuje ani fakt, že strana nie je solventná alebo zárobková a majetková situácia strany, ktorá v spore zvíťazila, je lepšia ako u jej protistrany; ust. § 257 CSP neslúži na zmierňovanie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami. Pri ich hodnotení je potrebné zohľadniť aj podiel strán na vzniku a priebehu sporu. Podľa iných rozhodnutí súdov, kde súdy (ne)zohľadňovali ani zdravotný stav (neúspešnej) strany sporu, čo dôvodila, sa uvádzalo: Obsah spisu (lekárske potvrdenia) síce dokazuje, že žalobkyňa trpí vážnym ochorením, čo je nepochybne veľmi závažná skutočnosť, avšak táto sama o sebe nie je okolnosťou, ktorú by v zmysle ust. § 257 CSP bolo možné považovať za dôvod hodný osobitného zreteľa pre (čiastočné, resp. úplné) nepriznanie náhrady trov konania protistrane.

3.3. Na základe horeuvedených skutočností navrhla uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť a priznať jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania (z titulu trov právneho zastúpenia za tento úkon).

4. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spíňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) vec prejednal a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP v spojení s čl. 16 ods. 3 CSP potvrdiť.

5. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

6. Podľa čl. 16 ods. 3 CSP, v konaní o opravnom prostriedku a v ďalšom konaní nemôže byť rozhodnuté nepriaznivejšie pre stranu, ktorá opravný prostriedok uplatnila.

7. V danom prípade odvolací súd z predloženého spisu zistil, že žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 21.03.2016 domáhala, aby jej žalovaná zaplatila sumu 882,47 eura s príslušenstvom a sumu 872,22 eura spolu s príslušenstvom titulom uplatnenia nákladov na liečenie. Súd prvej inštancie rozhodol rozsudkom zo dňa 19.01.2022 pod č. k. 16C/149/2016-413 tak, že prvým výrokom zastavil konanie v časti o zaplatenie sumy 733,91 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne od 16.03.2016 do zaplatenia a v časti o zaplatenie sumy 277,58 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne od 02.10.2015 do zaplatenia, druhým výrokom žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 229,24 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 229,24 eura od 04.10.2015 do zaplatenia a sumu vo výške 17,81 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 17,81 eura od 19.03.2016 do zaplatenia a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Tretím výrokom žalobu vo zvyšnej časti zamietol a štvrtým výrokom žalobkyni proti žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 21,94%. Proti tomuto rozsudku podali žalobkyňa a žalovaná odvolanie, žalobkyňa napadla rozsudok vo výroku IV. a žalovaná vo výroku II., konkrétne v časti úroku z omeškania. Odvolací súd rozhodol o odvolaní strán konania uznesením zo dňa 10.08.2022 pod č. k. 25Co/56/2022-509 v spojení s opravným uznesením zo dňa 22.09.2022 pod č. k. 25Co/56/2022-522 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v II. výroku týkajúcom sa počiatku platenia úrokov z omeškania potvrdil a vo IV. výroku ho zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súd prvej inštancie následne rozhodol napadnutým uznesením, ktoré je z dôvodu odvolania žalobkyne predmetom skúmania odvolacím súdom.

8. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

9. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

10. Vo všeobecnosti platí, že náhradu trov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá sa skúma čo do právneho základu a čo do výšky priznaného nároku. Zásada úspechu vo veci (zásada zodpovednosti za výsledok sporu - § 255 CSP) je charakteristická pre sporové konania a uplatní sa tak, že neúspešná strana sporu je povinná nahradiť úspešnej strane sporu trovy konania, ktoré jej vznikli. Procesný úspech sa určuje vo vzťahu k predmetu sporu úspechom v spore, ktorý sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti a výroku, ktorým sa rozhodlo vo veci samej.

10.1. Úspech vo veci skúma súd čo do právneho základu veci a čo do výšky priznaného nároku. Ak nie je splnené kritérium úspechu vo veci, strany sporu nemajú nárok na náhradu trov konania a sú povinné znášať náklady na vynaložené trovy konania vo svojej réžii. Plný úspech sa zisťuje porovnaním žalobného návrhu - petitu a výroku, ktorým sa rozhodlo vo veci samej. Žalobca dosiahne plný úspech vo veci, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, ktorý bol naposledy urobený vo veci samej, t.j. ak sa jeho žalobe vyhovel v celom rozsahu. Pomer úspechu je základným meradlom pre nárok na náhradu trov. Ak mala strana plný úspech v spore, prizná sa jej celá náhrada trov konania. Naopak, ak žiadna zo strán nedosiahla plný úspech v spore, má každá z nich len čiastočný úspech, t.j. každá zo strán je sčasti úspešná a sčasti neúspešná. V prípade, ak dosiahla strana v spore úspech len čiastočný, tak sa náhrada trov konania pomerne rozdelí. Aby čiastočný úspech založil nárok na čiastočnú náhradu trov konania, musí sa jednať o prevažujúci úspech, teda, aby po porovnaní úspešnosti oboch strán zostala ešte suma opodstatňujúca záver o prevažujúcom úspechu jednej zo strán sporu. Ak sa v spore navzájom vyrovnajú úspech a neúspech, náhrada trov konania sa spravdla neprizná žiadnej zo strán. Pomer rozdelenia náhrady trov konania zodpovedá pomeru víťazstva strany vo veci samej, zníženého o pomernú časť jej neúspechu. Pomer úspechu je treba určiť vždy, ak má byť náhrada trov konania rozdelená, pričom sa určuje k celému predmetu konania.

11. Na rozdiel od zásady úspechu, zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie vyjadrená v ustanovení § 256 CSP znamená, že trovy je povinná nahradiť tá zo strán, ktorá zavinila, že vznikli. Pojem procesné zavinenie sa posudzuje výlučne z procesného hľadiska. Zásada zodpovednosti za zavinenie je inštitútom procesného práva, a preto rozhodujúcimi skutočnosťami na posúdenie tejto zodpovednosti sú tie, ktoré vznikli po začatí konania. Konanie bolo v prejednávanej veci zastavené z dôvodu, že došlo k vyhláseniu oddľžovacieho konkurzu na žalovanú a to ešte pred podaním predmetnej žaloby.

12. Odvolací súd konštatuje, že žalobkyňa ako odvolateľka výslovne napadla odvolaním I. a II. výrok napadnutého uznesenia. V tomto prípade odvolací súd nie je rozsahom odvolania viazaný, pretože výrok III., ktorý nebol výslovne dotknutý odvolaním je závislým výrokom od rozhodnutia o napadnutých výrokoch. Súd prvej inštancie správne rozhodol dvomi samostatnými výrokmi o náhrade trov konania v súlade s názorom odvolacieho súdu použijúc separáciu trov konania v zmysle § 256 a § 255 CSP a správne rozhodol o trovách odvolacieho konania.

12.1. Žalobkyňa namietala, že súd pri posúdení nároku na náhradu trov konania nesprávne posúdil zavinenie zastavenia konania v časti nároku na zaplatenie sumy 684,89 eura, ktorú vzala späť podaním zo dňa 23.08.2017. Dôvodila tým, že pred podaním žaloby nemala a ani nemohla mať riadnu vedomosť o poukázaní čiastočného plnenia žalovanou v dôsledku riadneho nesplnenia povinnosti uloženej jej ustanovením § 11 ods. 6 zákona č. 381/2007 Z.z..

12.2. K tejto námietke sa vyjadril odvolací súd už vo svojom pôvodnom rozhodnutí. Opätovne preto uvádza, že žalobkyňa podala žalobu dňa 21.03.2016, a k podanej žalobe pripojila náklady uplatnené u žalovanej dňa 16.06.2015 a dňa 01.12.2015 bez ich špecifikácie a množstvo pokladničných blokov, ktorými preukazovala nákup. Napriek právnomu zastúpeniu žaloba nespĺňala náležitosti § 132 ods. 1 CSP, keďže opísanie rozhodujúcich skutočností bolo nahradené odkazom na predložené pokladničné bloky. Tým bola celá záťaž prenesená na súd, ktorý musel pracne zisťovať, z čoho pozostáva nárok žalobkyne. Žalovaná predložila oznámenie o poistnom plnení v sume 684,89 eura zo dňa 09.02.2016 v ktorom zároveň oznámila, za ktoré uplatnené nároky žalobkyne plnenie nepriznáva (s presným uvedením liekov). Žalobkyňa tak od uvedeného dňa mala vedomosť o tom, za ktoré lieky jej nebola priznaná

náhrada. Vzhľadom k tomu mala vedomosť o tom, za ktoré uplatnené nároky žalovaná jej nárok neuznala a preto je jej námietka v tomto smere nedôvodná.

12.3. Na okraj odvolací súd dodáva, že podľa jeho názoru žalobkyňa zavinila zastavenie konania aj vo zvyšnej časti, v ktorej vzala žalobu späť (v sume 277,58 eura a 49,02 eura). Nemohol sa stotožniť s odôvodnením súdu prvej inštancie, že v tejto časti nemožno procesné zavinenie na zastavení konania pričítať niektorej zo strán konania, pretože posúdenie dôvodnosti nároku záviselo od odborného posúdenia zo strany nezávislého subjektu, ktorý nebol stranou konania. Odvolací súd vo svojom prvom rozhodnutí konštatoval, že predmetom konania nie je nemajetková ujma, ktorej výška je daná od úvahy súdu a rozhodnutie nebolo závislé na znaleckom posudku. Pokiaľ by žalobkyňa presne špecifikovala, čoho sa domáha, s predložením lekárskeho potvrdení o používaní predpísaných liekov, ako aj liekov nepredpísaných súvisiacich s poškodením zdravia, nemusel túto otázku súd riešiť znaleckým posudkom. Rozhodnutie preto nebolo závislé na znaleckom posudku. Súd prvej inštancie však v tomto smere nerešpektujúc rozhodnutie odvolacieho súdu ako súdu nadriadeného rozhodol tak, že žalovanej v zastavujúcej časti priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v rozsahu 67,71% (684,89 eura / 1011,49 eura x 100), hoci podľa správnosti by jej patrila náhrada v plnej výške. Pretože sa však odvolala len žalobkyňa a nie aj žalovaná, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie nemohol zmeniť, pretože by to bolo v rozpore so základnými princípmi Civilného sporového poriadku, konkrétne článkom 16 ods. 3 CSP, podľa ktorého v konaní o opravnom prostriedku a v ďalšom konaní nemôže byť rozhodnuté nepriaznivejšie pre stranu, ktorá opravný prostriedok uplatnila. Vzhľadom k tomu mohol odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov v zastavujúcej časti (výrok I.) už len potvrdiť.

13. K ďalšej námietke odvolateľky vo vzťahu k výroku II., ktorým bol priznaný nárok na náhradu trov konania žalovanej voči žalobkyni v rozsahu 33,52% odvolací súd uvádza, že s námietkou žalobkyne sa nemôže stotožniť. Súd prvej inštancie správne posúdil mieru úspechu a neúspechu jednotlivých strán konania. Ako už bolo konštatované, rozhodnutie súdu nezáviselo od záverov znaleckého posúdenia. Nemožno preto hovoriť o tom, že nejde o procesne neúspešnú žalobkyňu, keďže jej bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Žalobkyňa mala už v žalobe riadne špecifikovať čoho sa domáha a predložiť všetky relevantné lekárske správy a z nich vyplývajúce predpísané lieky a liečivá. V tomto smere neuniesla ťarchu a preto jej úspech vo veci v rozsahu 33,24% oproti úspechu žalovanej v rozsahu 66,76% v tejto časti viedol k celkovému úspechu žalovanej v rozsahu 33,52% (66,76% - 33,24%), na úhradu ktorých súd prvej inštancie správne zaviazal žalobkyňu. V danom konaní tak bola žalovaná úspešnejšia ako žalobkyňa, preto jej bezpochyby prislúcha čiastočná náhrada trov konania.

14. K žalobkyňou navrhovanému použitiu ustanovenia § 257 CSP odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2MCdo 17/2009 zo dňa 28.01.2010, ktorý uviedol, že rozhodovanie v zmysle § 257 CSP prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj okolnostiach na strane strán sporu. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobné a iné pomery všetkých účastníkov konania, a tiež na okolnosti, ktoré viedli strany sporu k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. Uviedol tiež, že ustanovenie § 257 CSP nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvoľie), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradit' trovy konania výnimočne prihliadnuť.

14.1. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd dospel k záveru, že hoci charakter konania iniciovaného žalobkyňou smeroval k náhrade liečebných nákladov, ktoré jej vznikli v súvislosti s dopravnou nehodou, v dôsledku ktorej ostala invalidnou, neboli splnené všetky predpoklady na aplikáciu predmetného ustanovenia. Hoci žalobkyňa argumentovala tým, že nie je schopná svojou činnosťou uskutočňovať zárobnú činnosť a je odkázaná na dávky sociálneho systému, tieto argumenty ostali len v rovine tvrdení a riadne ich, s výnimkou zdravotnej situácie, nepodložila. Súd totiž musí v takejto situácii prihliadať aj na ostatné pomery účastníkov konania, medzi nimi osobné, majetkové, atď., ktoré by však musela žalobkyňa riadne zdôvodniť a zdokladovať, nie je postačujúce aby použitie dôvodov hodných osobitného zreteľa ostalo len v teoretickej rovine. Vzhľadom k tomu vo veci nebolo možné aplikovať ustanovenie § 257 CSP, čo rovnako konštatoval už aj súd prvej inštancie.

15. S poukazom na vyššie uvedené dospel odvolací súd k záveru, že napadnuté uznesenie je potrebné podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP v spojení s čl. 16 ods. 3 CSP potvrdiť.

16. Podľa § 396 ods. 1 CSP, ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

17. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

18. V súlade s vyššie uvedenou právnou úpravou odvolací súd rozhodol o nároku na náhradu trov odvolacieho konania tak, že žalovaná, ktorá bola v odvolacom konaní úspešná, má voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).